

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาประสิทธิผลการบริหารงานเทศบาลตามหลักการกระจายอำนาจในจังหวัดลพบุรีและสระบุรีในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยจะดำเนินการตามประเด็น ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ 18 - 60 ปี ซึ่งอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลในจังหวัดลพบุรีและสระบุรี จำนวน 22 เทศบาล รวมเป็นจำนวนทั้งสิ้น 309,715 คน (สำนักงานสถิติจังหวัดลพบุรีและสำนักงานสถิติจังหวัดสระบุรี, 2553)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลจังหวัดลพบุรีและสระบุรี กำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตร ยามาเน่ (Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และยอมให้มีความคลาดเคลื่อน 0.05 ในการคำนวณขนาดตัวอย่าง (สุริย์ ศิริโกคาภิรมย์, 2546, หน้า 129 -130) นั่นคือ เมื่อใช้ค่าความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างร้อยละ 5 หรือ 0.05 ในการคำนวณหาขนาดของตัวอย่างได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 399 คน โดยสุ่มแบบแบ่ง ชั้นภูมิ หลังจากนั้นทำการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) ตามกลุ่มประชากร โดยผู้วิจัยเลือกสุ่มกลุ่มตัวอย่างดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประเภทเทศบาล	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ลพบุรี		
เทศบาลเมือง	104,503	143
เทศบาลตำบล	41,314	56
สระบุรี		
เทศบาลเมือง	50, 423	60
เทศบาลตำบล	113,475	140
รวม	309,715	399

ที่มา : (สำนักงานสถิติจังหวัดลพบุรีและสำนักงานสถิติจังหวัดสระบุรี, 2553)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (questionnaire) ประเภทคำถามปลายปิด (closed form) ลักษณะเป็นตัวเลขมาตราส่วนประมาณค่า (numerical rating scale) มี 5 ระดับ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมาประกอบในการสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับ ประสิทธิภาพการบริหารงานเทศบาลตามหลักการกระจายอำนาจในจังหวัดลพบุรีและสระบุรี ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล วุฒิการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน ตำแหน่งในชุมชน ประเภทของเทศบาล จังหวัดที่เทศบาลสังกัด

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ ประสิทธิภาพการบริหารงานเทศบาลตามหลักการกระจายอำนาจในจังหวัดลพบุรีและสระบุรี เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) (สุริย์ ศิริโกภาภิรมย์, 2546, หน้า 139-140) มี 5 ระดับ โดยกำหนดความมากน้อยของระดับดังนี้

- 5 หมายถึง ประสิทธิภาพการบริหารงานเทศบาลมากที่สุด
- 4 หมายถึง ประสิทธิภาพการบริหารงานเทศบาลมาก
- 3 หมายถึง ประสิทธิภาพการบริหารงานเทศบาลปานกลาง
- 2 หมายถึง ประสิทธิภาพในการบริหารงานเทศบาลน้อย
- 1 หมายถึง ประสิทธิภาพการบริหารงานเทศบาลน้อยที่สุด

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพของเครื่องมือตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบเครื่องมือที่สร้างไว้เพื่อพิจารณาปรับปรุงให้สอดคล้องและเหมาะสมกับขอบเขตที่กำหนด
2. นำร่างแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและปรับแก้ไขตามข้อเสนอแนะ
3. เสนอร่างแบบสอบถามต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (content validity) และปรับปรุงแก้ไข วิธีที่ใช้ในการตรวจสอบคือการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา (IOC) (สุริย์ ศิริโกศาภิรมย์, 2546, หน้า 445) และเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหาเท่ากับ 0.80 – 1.00
4. การหาค่าความเชื่อมั่น ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับประชาชนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 30 คน เพื่อคำนวณหาความเชื่อมั่น (reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) และให้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.890 ซึ่งเป็นเกณฑ์ที่สามารถนำไปใช้ได้
5. นำข้อมูลจากการทดลองมาให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาก่อนนำไปใช้จริง โดยจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรีไปยังเทศบาลในเขตจังหวัดลพบุรีและสระบุรี ทั้ง 2 แห่ง เพื่อขออนุญาตในการแจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการไปแจกแบบสอบถามและรับคืนแบบสอบถามด้วยตนเอง

การจัดทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการจัดทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่และหาร้อยละนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง
- ตอนที่ 2 ระดับของประสิทธิผลการบริหารงานเทศบาลตามหลักการกระจายอำนาจในจังหวัดลพบุรีและสระบุรี จำแนก ตามเพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล วุฒิการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน ตำแหน่งในชุมชน ประเภทของเทศบาล จังหวัดที่เทศบาลสังกัด

โดยหาค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง โดยใช้เกณฑ์การแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00	หมายถึง	ประสิทธิผลอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49	หมายถึง	ประสิทธิผลอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49	หมายถึง	ประสิทธิผลอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49	หมายถึง	ประสิทธิผลอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49	หมายถึง	ประสิทธิผลอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบเรื่อง ประสิทธิภาพการบริหารงานเทศบาลตามหลักการกระจายอำนาจในจังหวัดลพบุรีและสระบุรี จำแนกตัวแปรตาม ได้แก่ ตัวแปรเป็น 2 กลุ่มที่มีอิสระต่อกันใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (one – way ANOVA) โดยการทดสอบที (t-test) ตัวแปรที่มีมากกว่า 2 กลุ่มใช้การทดสอบเอฟ (F-test) และเมื่อมีนัยสำคัญทางสถิติจึงเปรียบเทียบรายคู่โดยใช้การทดสอบของเชฟเฟ (Scheffe's method)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การคำนวณหาค่าขนาดตัวอย่าง (สุรียรี ศิริโกศาภิรมย์, 2546, หน้า 129 -130)

$$\text{สูตร} \quad n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ	n	แทน	ขนาดตัวอย่าง
	N	แทน	ขนาดของประชากรที่ใช้ในการศึกษา
	e	แทน	ความผิดพลาดที่ยอมรับได้ (ในการศึกษานี้กำหนดไว้เท่ากับ 0.05)

2. การหาค่าดัชนีความสอดคล้องสูตรคำนวณขนาดตัวอย่างระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา หรือลักษณะเฉพาะกลุ่มพฤติกรรม โดยนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญในเนื้อหา (อย่างน้อย 5 คน) ในแต่ละคนพิจารณาถึงความเห็นและให้คะแนนดังนี้

+ 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นเป็นตัวแทนคำบรรยายเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารงาน

0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นเป็นตัวแทนตัวแทนคำบรรยายเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารงานนั้น

- 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามไม่เป็นตัวแทนตัวแทนคำบรรยายเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารงานนั้น

ให้นำคะแนนมาแทนค่าในสูตร (สุวีย์ ศิริโกคาภิรมย์, 2546, หน้า 243 – 244)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา หรือลักษณะประสิทธิผลการบริหารงาน
$\sum R$	แทน	ผลรวมของคะแนนของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

3. ค่าความเชื่อมั่น (reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) (ล้วน สายยศ, และอังคณา สายยศ, 2543, หน้า 200)

$$\alpha = \frac{n}{(n-1)} \left\{ 1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right\}$$

เมื่อ α	แทน	สัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
n	แทน	จำนวนข้อคำถาม
s_i	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
s_t	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนทั้งฉบับ

4. ค่าร้อยละ (percentage) (สุวีย์ ศิริโกคาภิรมย์, 2546, หน้า 95)

$$\text{ร้อยละ} = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ f	แทน	ความถี่หรือจำนวนข้อมูล
n	แทน	จำนวนตัวอย่างของผู้ตอบแบบสอบถาม

5. การหาค่าเฉลี่ย (mean) โดยใช้สูตร (วิไล ทองแผ่, 2542, หน้า 181)

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ $\sum$	แทน	ผลรวม
x	แทน	ค่าหรือคะแนนของข้อมูล
n	แทน	จำนวนข้อมูล

6. การหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation : S.D.) โดยใช้สูตร (วิไล ทองแผ่, 2542, หน้า 184)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S.D.	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
x	แทน	คะแนนแต่ละข้อ
n	แทน	จำนวนข้อมูล
$\sum x$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

7. การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one - way ANOVA) ด้วยการทดสอบเอฟ (F-test) (กานดา พูลลาภทวี, 2539, หน้า 228 - 230)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ F	แทน	ค่าสถิติทดสอบเอฟ
MS_b	แทน	ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
MS_w	แทน	ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

8. สถิติการทดสอบระหว่างกลุ่มด้วยวิธีการทดสอบรายคู่ด้วยการทดสอบของเชฟเฟ (Scheffe's test) โดยการทดสอบค่าเอฟ (F – test)

$$F = \frac{(\bar{X}_1 - \bar{X}_2)^2}{MS_w \left[\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right] (k-1)}$$

เมื่อ $\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
k	แทน	จำนวนกลุ่ม
n	แทน	จำนวนในกลุ่มตัวอย่าง
MS _w	แทน	ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

9. การทดสอบสมมติฐาน

9.1 การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างตัวแปร 2 กลุ่ม ในกรณีที่ประชากร 2 กลุ่ม มีความแปรปรวนไม่แตกต่างกัน โดยใช้การทดสอบที (t – test) (วิไล ทองแผ่, 2542, หน้า 227)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1)S_1^2 + (n_2 - 1)S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left[\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right]}}, df = n_1 + n_2 - 2$$

9.2 การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างตัวแปร 2 กลุ่ม ในกรณีที่ประชากร 2 กลุ่ม มีความแปรปรวนไม่เท่ากัน ใช้สูตร

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}, df = \frac{\left[\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2} \right]^2}{\frac{\left[\frac{S_1^2}{n_1} \right]^2}{n_1 - 1} + \frac{\left[\frac{S_2^2}{n_2} \right]^2}{n_2 - 1}}$$

เมื่อ $\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 2
S^1_2	แทน	ค่าความแปรปรวนของกลุ่มที่ 1
S^2_2	แทน	ค่าความแปรปรวนของกลุ่มที่ 2
df	แทน	ระดับชั้นของความเป็นอิสระ
n	แทน	จำนวนหน่วยในกลุ่มที่ 1
n	แทน	จำนวนหน่วยในกลุ่มที่ 2
MS_w	แทน	ความแปรปรวนภายในกลุ่ม